

TELEGRAFUL ROMÂN

Nr. 68. ANUL XIV.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: joi și duminică. — Prenumeratiunea se face în Săbiiu la espeditorul foiei pe afară la c. r. poste, cu bani gați prin scrisori francate, adresate către espeditor. Prețului prenumeratiunii pentru Săbiiu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țeri străine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se plătesc pentru întreaga oră cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a două oră cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetiție cu 3 1/2 cr. v. a.

Săbiiu, in 28 Aug. (9 Sept.) 1866.

Evenimente politice.

Săbiiu in 27 Augustu.

„Hrm. Ztg.“ de azi aduce unu telegramu dela Vien'a din care se vede, ca prin unu p. in. biletu imperatescu, ministrulu de resbelu Frank, din cause privitoare la starea sanatației lui, este demissionatu și strapusu in statulu de odihna, dandu-i-se totuodata caracterulu de „Feldzeugmeister.“

Denumirea ministeriului ungurescu și publicarea acestuia prin „W. Ztg.“, după cum se dicea in marti'a trecuta, nu s'a adeveritu. „Politik“ foia ce este in Prag'a are unu telegramu din Vien'a, in care se dice, ca ministerulu ungurescu inca nu e fapta asigurata formalu, și ca listele de ministri publicate de diuarele de aici suntu pripite.

La „K. Z.“ se scrie despre afacerile unguresci:

„Este o diferentia de mare insemnatate pentru ministerulu de de dincóce de Lait'a, și care pôte sa nimiceasca opulu impacării întregu. Ungurii ceru adeca, că proiectulu de mijlocire sa se asterna dietei unguresci, indata după compunerea lui; sa se primisca de dieta și sa i se dea puterea cuvenita. Unu ministeriu de stat in sa, carele vrea sa se sustina, trebuie sa cêra, că in același tempu sa se adune și dietele cislaitane și sa fia provocate a primi complanarea, și numai după primirea și din partea acestor'a sa se puna in lucrare. Conte Belcredi, cătu pentru persón'a sea, face din implinirea acestei conditiuni cestiune de cabinetu. (Va sa dica ori se implinesce conditiunea și elu, Belcredi, remane ministru, seu nu se implinesce, și atunci trebuie sa parasca fotoliulu ministerialu not. R.) Lasa-voru ungurii din pretensiuni? Repasi-va Belcredi și face-le-va Imperatulu ungurilor pe voia? Sêu puté-se-va afla o cale de mijlocu in urm'a cãrei Belcredi se remana in postulu seu și sa multiamasca totuodata și pre unguri? Acést'a vomu afla preste putine zile.

„Presse de Mercuri dice, ca după cum aude, ministrulu fără de portu-foiu Mauritiu Eszterházy, si-a datu dimissiunea și au și parasitu Vien'a. Despre acést'a dice Presse mai departe, ca nici decum nu e de a se numerá între fanaticii constitutiunismului și ca elu au influentiatu in unu modu notoricu politic'a din Septembrie. Repasirea lui asiadara, după amintit'a foia, aru fi de insemnatate. Fi-va ea in sa in favórea constitutiunismului statului întregu, —deocamdata nu se pôte sci. —

Schimbarea ministeriului in Franci'a au facutu sensatiune. Comentariile, ce le da diuarestic'a apucaturei acestei politice a lui Napoleonu III, se cam unescu in parerea, ca fiindu ministrulu celu nou, omu energicu și nefiindu legatu de vre-unu programu anterioru, — aru fi sositu pentru Franci'a tempulu de actiune. Alte comentarie ajungu la unu resultatu de totu contrariu și dicu, ca Drouyn erá neibitoriu de prussiani și ca elu lucrá intr'acolo, că Franci'a sa nu lasa Prussiei mâna tocm'a asiá libera și sa se intarésca asiá dicendu dinaintea usiei Franciei. Imperatulu in sa, aflandu de neoportuna politic'a acést'a, au trebuitu sa lu demissiuneze și sa aléga pre altulu.

Marchisulu de Moustier fostu reprezentantu alu Franciei lângă inalt'a Pórta, tocmái pentruca nu are programa anteriora pôte sa se indestulésca și cu o politica temporisatórea. Marchisulu de Moustier este prelânga aceea unu cunoscatu fôrte mare alu referintieloru germane și orientale. Impregiurarea cea din urma face pre lume sa crêda ca Napoleonu are de cugetu a grabi cu deslegarea cestiuniloru, și credu unii, ca intru un'a se va apucá de cestiunea Poloniei (?) și a Orientelui.

Rescôtele din dîlele din urma, și adeca cea polona din Siberi'a și a Candiottiloru in oriente indreptatescu pre omu prea lesne la presupunerea, ca ambele cestiuni suntu aprópe de inceperea deslegării.

Eata ce se dice in privinti'a celei d'antâiu:

„O telegrama dela Sant-Petesburg vorbesce de o insurectiune de Poloni esiliati in Siberi'a. Acést'a miscare, care a avutu órecare insemnatate, a isbucnitu la Irkutsk; numerulu insurgintiloru se urca la 7000; se dicea ca ei au maltratatu și ucisu pe mai multi din gardianii lor, și pe urma s'a retrasu in păduri.“

„O asemenea miscare, despre a cãrei cauza nu se vorbesce s'a facutu la Soukhoum-Kalé pe marea Négra. Se pare ca este mai multu o nesupunere de garnisóna; se vorbesce de mórtea unui colonelu și a mai multoru oficieri, prin incendiulu fortaretiei.“

Eata și in privinti'a la a două:

Spiritele se esalta in Greci'a; miscarea ce s'a produsu in insul'a Cret'a, nu mai este izolata; ea are ramuri și in regatulu Elenu.

Diuarele grece dechiara ca natiunea Elena luandu in 1821 armele pentru a-si castigá independintia a cerutu liberarea tuturor poporatiuniloru crestine din Turci'a. Ele nu considera emanciparea Greciei, decâtu că întâiulu repaosu in calea care trebuie sa conduca, după ele, pe tóte natiunile greco-slave la implinirea dorintieloru lor: regenerarea și unirea politica a popóreloru crestine din Oriente. Aceste aspiratiuni, dice independintia Belgica, cari, se arata pe fatia paru a prevesti eventualitati apropiate la cari Europ'a nu va puté sa remana indiferite.

(„Rom.“)

Fiinduca suntemu la orientu sa mai adaugemu: ca tóte scriile oficiale și scrisori private dela negutiatori asigura ca Pórt'a nici odata nu s'a aflatu in perplesitate mai mare cá cea de fatia. In Constantinopole resculári chiaru și din partea turciloru; popórele crestine suntu gat'a și astépta sa li se dea semnalulu. Bani in casse nu suntu, cá sa se plátésca din partea stzului nici militia nici ampioiati, și pentru cá sa li se puna la tóte coróna, spiritulu de revolutiune iá dimensiuni și afara de Europ'a. Beiulu de Tunis (Afric'a) crede ca momentul este fôrte potrivit de a scapá de tutel'a Sultanului din Constantinopole și a deveni suveranu. Beiulu au și inceputu a se interesá de barbati (europeni), cari l'aru putea representá la curtile din Vien'a, Petersburg, Parisu și London.

Protocolulu

Siedintiei Comitetului Asociatiunei tranne române tinute in 4 Sept. c. n. 1866 sub presidiulu Esc. Sele Dlu Presiedinte alu Asociatiunei Andreiu Baronu de Siagun'a, fiindu de fatia DD. membrii: Ilustritatea Sea D. Consiliaru de finantia Petru Manu, Ilustr. Sea D. Consiliaru gub. Pavelu Dunc'a, Rm. D. Protop. Ioann Hanni'a, D. Advocatu Dr. Ioann Nemesiu, DD. prof. Zach. Boiu și Ioann Popescu, oficialii Asoc. I. V. Rusu Secretariulu II, Const. Stezaru Cassierulu și Nicolau Cristea Archivariulu Asociatiunei.

§ 63. Esc. Sea Dlu Presiedinte presentéza conspectulu despre starea cassei Asoc. pre tempulu acestei siedintie, din carele se vede, ca Asoc. are in proprietatea sea pre acestu tempu, sum'a de 24.745 f. 18⁵ xr. v. a.

Se ia spre sciintia.

§ 64. După aceea Comitetulu, amesuratu insarcinării sele primite dela adunarea gen. tinuta la Belgradu in 28 și 29 Augustu c. n., a. c., si tienù de cea d'antâiu a sea detorintia a se ocupá cu punerea in lucrare a concluseru susu numitei adunári gen.

Si mai nainte de tóte, se cetescu positiunile 4, 5, 6 din bugetulu preliminaru pre an 1866/7 p. VI. privitoare la stipendiale Asoc. si anume:

a) despre 380 f. destinati pentru ascultatorii de drepturi, din care 300 f. v. a. pentru 3 tineri ascultatori de drepturi in Pest'a și Vienn'a și 80 f. v. a. pentru unu teneru ascultatoriu de drepturi in patria (vedi p. VI pos. 4.)

b) despre 700 f. v. a. destinati pentru 2 ascultatori de preparandia in Prag'a, si anume pentru fia-care 300 f. cá stipendiu și 50 f. spese de drumu, cu conditiunea că atari teneri sa fi depusu esamenulu de maturitate cu caleni buni (vedi p. VI pos. 5.)

c) despre 300 f. v. a. destinati pentru unu auditoriu la institutulu politechnicu in Vien'a (vedi p. VI pos. 6.)

Conclusu. Din considerarea, că acei teneri, cari se voru afla demni de susuinsemnatele stipendia, se nu se intardia dela continuarea studiiloru sale pre terminulu prescisu: asiá Comitetulu afla cu cale a publicá pentru acelu Concursu cu terminulu pâna la 25 Septembrie după calend. nou a. c., și totuodata cu asta ocaziune se si denumi o Comisiune compusa din DD. membri ai

Comitetului: D. Cons. P. Manu, D. Cons. Pav. Dunc'a, D. protopr. Ioann Hani'a și D. avocatul Dr. Ioann Nemesiu, cu aceea însărcinare, că această comisiune esaminandu concursele și documentele resp. tineri concurenti, înca în o ședința extraordinară a Comitetului tinenda îndată după împlinirea termenului defiptu, să se pōta luă la pertractare împărțirea stipendiilor preliminate din partea adunării gen. dela Belgradu pre an. școl 1866/7.

§ 65. După aceea se cetesce pos. 8 din bugetu, p. VI sunatoria despre 200 fl. v. a. preliminari pentru tipărirea actelor Asoc. și anume: computandu-se de fia-care cōla tiparita numai 15 fl. v. a.

Concluzu. Comitetulu primescē spre placuta șciintia resp. concluzu alu adunării gen. prin care amesuratu dechiaratiunei binevoitōre, facuta din partea reprezentantiei Directiunei tipografiei arhidieceșane din Sabiu, s'a statoritu pretiulu tipărirei actelor de 1 cōla a 15 fl., convinsu fiindu, că cu unu pretiu mai moderatu și mai cuvenentiosu, în nici o tipografia alt'a, nu s'aru putē tipări actele Asoc.

Totu deodata Secret. se însărcinēza a îngriji de tipărirea actelor în sensulu acest'a alu susunūmitulu concluzu, asiā cātu sum'a totala a tipărirei să nu trēca preste sum'a preliminară de 200 fl. v. a.

§ 66. Se împartășescu Comitetului pos. 1, 2, 3, din bugetulu preliminaru pre an. Asoc. 1866/7 p. VI și anume: a) despre remuneratiunea anuală a Secret. II. în suma 200 fl.

b) despre plat'a de 100 fl. destinate pentru unu Juristu că scriitoriu stabilu în cancelari'a Asoc. și

c) despre 150 fl. pentru speșele curente și plat'a servitoriului Asoc.

Comitetulu decide asemnarea esolvirei acestor sume la cass'a Asoc. primindu-se din partea Secr. în rate trei lunare.

§ 67. Se comunica Comitetului concluzulu adunării gen. dela Belgradu, relativu la cautarea mijlōcelor corespondițōre pentru scōtērea tuturor taxelor restante (p. VI).

Concluzu. Comitetulu ia spre șciintia resp. concluzu a ad. gen. adusu în interesulu scōtērei taxelor restante, cu aceea dechiaratiune din parte-si, ca precum pāna acum, prin tramitērea de provocāri ad personam, prin tipărirea conspectului membrilor, prin provocāri date pre calea jurnalelor natiōnali cātra resp. DD. colectoru, și-a datu tōta silinti'a și a întrebuintiatu tōte mijlōcele morali posibile pentru încesșarea taxelor restante: asiā și pre viitoriu va stārui cu tōta caldur'a și zelulu pentru scōtērea taxelor restante prin tramitērea de ursoria cātra resp. DD. colectoru; însărcinandu totu odată pre D. casieriu alu Asoc., că pāna la începutulu lui Augustu anul 1867 se prezenteze Comitetului unu conspectu despre numele membrilor Asoc. aflatori în restantia, cum și a celor, cari și-au respunsu taxele prescise, că asiā numitul conspectu substernandu-se viitōrei adunării gen. să se aduca în astu obiectu, vre-o decisiune mai corespondițōre scopului.

§ 68. Se cetesce concluzulu adunării gen. relativu la computarea taxelor după șirulu anilor. (p. V. lit. 6).

Comitetulu ia spre șciintia acestu concluzu despre computarea taxelor restante platite, după șirulu anilor și decide, că resp. Domni colectoru să fiā poștititi a se conformā în astu respectu după amintitul concluzu alu adunării gen.

§ 69. Se cetesce concluzulu adunării gen. dela Belgradu p. VIII. în puterea căru'i DD. Dr. G o t t f r i e d M ü l l e r directorulu Academiei c. r. de drepturi în Sabiu, și D. Consiliariu Paulu Istvanfi, directorulu Academiei de drepturi în Clusiu, s'a alesu cu unanimitate de membrii onorari ai Asoc. tranne romāne.

Concluzu. Secret. se însărcinēza pre noii membri onorari ai trece în albulu membrilor onorari ai Asoc. și a le tramite resp. diplome.

§ 70. Se cetesce concluzulu ad. gen. în privinti'a cererei lui Iacobu Tulbureanu cetatianu maestru de papucariu în Belgradu pentru de a se împrumutā din cass'a Asoc. cu 200 fl. cum și în privinti'a cererei Rvn. D. Can. Negrutiu pentru dotarea unui prof. de agronomia în Blasiu cu 200 fl. v. a. din cass'a Asoc. (p. VII. lit. a).

Concluzu. Comitetulu decide, ca la rogāriile aceste să se resolveze în sensulu concluzului ad. gen.

§ 71. Se mai comunica înca 2 obligatiuni private: a) un'a a lui Tom'a Cioplent'a din Strentiu, carele oferescē Asoc. 100 fl., cu îndatoriērea de ai plăti pāna în 1872, și pāna atunci a respunde regulatu proc. 5 fl. b) alt'a a lui Simeonu Petrușescu parochu în Strentiu, carele oferescē 50 fl. iarasi cu îndatoriērea de ai plăti pāna la an. 1872, și pān'atunci a respunde proc. cuvenite. (p. VII. lit. b).

Concluzu. Ambele aceste obligatiuni se primescu cu recunoscinti'a și se decide paștrarea lor în Archivulu Asoc.

§ 72. Secr. II. propune de Col. noi. ai Asoc. pre dd. Nicolae Berghianu senatoru de Colectoru în Belgradu, Ioann Antonelli vicariu, de Colectoru în Fagarasiu, și pre Ioann Lugosianu Prot. în Turd'a, de Colectoru acolo.

Concluzu. Propunērea acest'a se primescē din partea Comi-

tetului, și Secr. se însărcinēza a tramite noiloru Colēctoru decretule resp. cum și unu numeru de blanquette pentru cūietantii.

§ 73. D. Nic. Cristea, că referintele Comisiunei însărcinate din partea Comitetului Asoc. cu recensiuērea opului Dlu Ioann Chitu, intitulatu: „Viti'a cultivat'a", aduce la cunoscinti'a Comitetului opiniunea Comisiunei, cu privire la numitul opu.

Concluzu. Comitetulu considerandu și apretiuindu motivele aduse de Comisiune în opinarea s'a, se aflā îndemnatu a decide, că operatulu acest'a să se înapoieze Domnului autoru cu aceea indigitare, că folosindu-se de observāriile Comisiunei, să și îndrepte opulu seu în acelu sensu, și în acelu casu retramitēndu-se încōce, Comitetulu și va tinē de o placuta detoria, a-lu recomandā viitōrei ad. gen. spre a se luā în consideratiune cu ocasiunea preliminarēi bugetului în respectulu asemnării speșelor necesare pentru tiparire.

§ 74. D. Bibliotecariu alu Asoc. raportēza, cumca D. Georgiu Popu perceptoru în Belgradu, a daruitu pentru museulu Asoc. 4 monete vechi, din care un'a de auru, celelalte de argintu, asemenea dd. Petru Truti'a par. în Cricāu și Gregoriu Mezei oficialu dominalu în Cricāu a daruitu nescari cārti în favōrea bibliotecii Asociat.

Concluzu. Dloru daruitori li se esprima multiamita protocolarminte, ear. Dlu bibliotecariu se însărcinēza cārtile daruite a le trece în protocolulu bibliotecii Asoc. și la tempulu seu a le publicā.

§ 75. Secr. în legatura cu banii încursi la fondulu Asoc. cu ocasiunea ad. gen. tinute la Belgradu a. c., carii se voru publicā cātu mai curendu în „Tel. Rom.", mai referēza despre urmātōrele sume:

a) Cu ocasiunea balului tinutu la Alb'a Iuli'a în favōrea Asoc. s'a încesșatu 24 f. 33 xr. v. a.

b) Deadreptulu la cass'a Asoc. a intratu că taxe 10 fl. v. a. și anume: 5 fl. taxa rest. pre an. 1862/3 pentru D. Vasiliu Rosiu proprietariu în Belgradu, ear 5 f. taxa pre an. 1865/6 pentru dlu Alessandru Bacu, cancelistu belicu în Timisiōr'a.

c) Secr. II. I. V. Rusu reintōrce la cass'a Asoc. 23 f. 80 xr. că o crutiare din speșele Cancelariiei preliminate pre an. trecutulu alu Asoc. 1865/6.

d) prin D. Avocatulu în Oradea mare Ioan Gozmanu s'a tramesu la fondulu Asoc. că taxe de m. ord. 20 f.

e) dela D. parochu în Brasiovu Bartolomeiu Baiulescu s'a primitu tax'a pre an. 1865/6 5 fl.

f) prin D. Not. com. și colectoru în Campeni Georgiu Ioanotte s'a tramesu 12 fl. 20 xr. din care 7 fl. 20 xr. pretiulu alor 12 esempl. din actele ad. V. și 5 fl. tax'a pre an. 1865/6 pentru Dsea. Se ia spre șciintia.

Cu acestea se încheia ședinți'a Comitetului Asoc. pre la 1 ōra după amēdi.

Andrieu Bar. de S i a g u n'a m. p. I. V. Rusu, m. p.
Presiedinte. Secr. II.

Bancnote de stat.

Înca în dilele trecute comunicā „W. Ztg.“ o ordinatiune imperatēșca ddo 25 Aug. în privinti'a emiterii de bancnote de stat. În acea ordinatiune se spune, ca prin legea dela 7 Iuliu a. c. se deschise unu creditu de 200 miliōne și se puse la dispusetiunea ministrului. Banc'a natiōnala au datu din acesti'a anticipative 60 miliōne de bancnote de ale ei. Remanu asiā dara 140 miliōne. Prin ordinatiunea dela 25 Aug. ministrulu de finanție este imputernicitu a emite 90 miliōne în bancnote de 1 și 5 fl. și să deschida unu împrumutu de 50 mil. Succedendu ministrului împrumutulu după cursulu banilor de acum, sum'a efectivă va să costē statului în obligatiuni de stat cu pretiu nominalu 90 mil. și 5%. Pān acum suntu 210 mil. în bancnote de stat în cursu. 90 mil. au să se mai puna în cursu. Calcululu rotundu alu bancnotelor de stat va fi asiā dara 300 mil. v. a.

Pre lānga acest'a ministrulu de resbelu este imputernicitu deca va aflā de necesitate și va aflā de bine, a plăti notele salnare din cursu pāna la valōrea de 100 mil. Sum'a bancnotelor de stat aru sui în casulu acest'a la 400 mil. f. v. a.

Din Orientu.

Fatia cu complicatiunile ce se paru a se estinde în orientu totu mai tare, va fi de interesu a aretā publicului opiniunile preseii precum și scirile cele mai prospete ce le aflāmu din acele părți.

După „Reform'a“ împartășimu de astadata urmātōrele:

„Abiā se termina resbelulu germanu care mistui aprōpe 200 mii ōmeni, și unu altu resbelu amenintiā lumea, resbelulu orientalu seu mai bine resbelulu emancipārei crestiniilor din orientu de subjugulu turcilor. O mica insula elena, supusa Turciei insul'a Cret'a (Candi'a) radicā stindardulu emancipārei orientale și facu să se misce tōte cabinetele, se aplaude tōte natiunile. Guvernulu Elenu, notificā îndată cabinetelor, ca nu pōte suferi oprimarea Grecilor de cātra Turci, și ca e gal'a a veni în ajutoriulu consangeniilor lor. Consulii Svetiei, Olandei și Americiei au protestatu în favōrea braviloru Candiani cari suntu otariti a muri cu totii, decatu a mai suferi jugulu barbaru alu turcilor. Turci'a, Tesali'a, Epirulu și mai

totu orientulu suntu in miscare. Nu scimu ce va esi; ceea ce scimu este ca cestiunea orientului vine pe tapetu cu pasi gigantic. Puterile straine trebuie a lasá pe cei interesati a o deslegá singuri, cu armele in mâna, si a nu se amestecá cátu-si de putinu; eata singurul mijlocu de a deslegá acésta mare si spinósa cestiune. Ori ce amestecu din partea puterilor straine nu aru face decâtu a agravá, a complicá si mai multu cestiunea. Se dice ca mai multe ciocniri s'au urmatu intre turci si Candiani, in care turcii a fostu batuti; refugindu-se in cetáti.

„Dupa ardicarea stindardului revolutiunaru, adunarea generala a Cretenilor a datu urmatórea proclamatiune:

„Fratiloru! Astadi tramisii Guvernului generalu ne-au adusu respunsulu Inaltei Porti, nici decumu corespunditoriu cu dorintiele nóstre. I. Pórta n'a primitu cererile nóstre; si mai cu séma a caracterisatu miscarea nóstra cá parturarea, si pe noi cá revolutiunari si ne chiama sa ne imprastiámu indata, altmintrea ne va sdrobí cu arme. Noi neclintiti in missiunea ce ni-a datu poporulu, convocandu ajutorulu lui Ddieu, puteriloru protectrice, si a tóta lumea civilisata, chiamámu pe nobilulu si eroiculu popolu alu Cretei se ia singuru apărarea drepturiloru sale. Curagiosi crestini! Patria nóstra este in pericolu, asigurarea si viétia nóstra este in pericolu, asigurarea si viétia nóstra este atacata, dreptele nóstre cereri se distruge, luati dar cu curagiu arm'a spre apărarea patriei. Adunarea gen. a Creteniloru.“

Consemnarea ostasilor romanu cadiuti, raniti, séu perduti pre câmpulu dela médianópte.

Dela reg. de inf. conte Gyulai nr. 33.

(Urmare).

Comp. 15 Morti: Dimitrie Pop, Mihaiu Totocu, Pavelu Curila, Georgie Hornea, Moise Peptenariu, Teodoru Banu, Ioann Farca. — Greu râniti: Nic'a Mihutiu, Ioan Popovicu. Usioru râniti: Mihaiu Braitiu, Ioan Bararlu, Ioan Budai, Stefanu Farago, Georgiu Barlura, Ioan Susanu, Davidu Jos'a, Pavelu Gergariu. —

Comp. 16. Morti: Mihaiu Merce, Mihaiu Jurci, Gavriel Sitasiu, Costan Danciu, Ioan Hanga, Georgiu Clepe, Costanu Rosca, Nestoru Serbu, Laza Trifonu, Costantinu Chirila, Georgie Ciocanu, Tom'a Fauru, Stefanu Orvatu, Dimitru Timonu, Mitru Brancu, Simonu Moldovanu. Greu râniti: Gavrilu Farcasiu, Stefanu Marianu, Ioan Ardeleanu, Ioan Onag'a, Stefanu Borosiu, Teodoru Bulzanu, Ignatu Matioganu, S. Chisu, Filipu Pop, Ilie Zereusianu, Vasile Segedi. — Usioru râniti: Constantinu Petcutiu, Todoru Iliesiu, Elia Jugu, Ioan Andoru, Georgiu Blayu, Saco, Iosifu Vid'a B. Dori, Georgiu Bodea, Ioane Baliga, Todoru Ardeleanu.

Comp. 17. Morti: Ioan Fade, Pavelu Magu, Mihaiu Balo. — Greu râniti: Pavelu Banu, Ioan Aclamutada Deheleanu, Ioan Gale, Georgie Grada, Ioan Gergariu, Ioan Holeranu, Tic'a Lupsi'a, Stoi'a Nic'a, Georgiu Pardi, Ioane Silagi, Avramu Zdrebescu (se vede ca e nume romanesu, dara nu póte fi bine scrisu.) — Usioru râniti: Ioan Gaudi, Sofronia Glavacu, Lazaru Spiacu.

Comp. 18. Morti: Ilmie Secasiu, Ioan Cirlea, Timoteiu Dum'a, Mihaiu Domocosiu, Petru Morariu, Iosifu Orosiu, Dimitrie Pop, Mitru Pop'a, Gavrilu Sabo, Mihaiu Baluciu, Todoru Marosianu, Petru Puschi, Georgie Pop, Petru Rostasiu, Pavelu Marica. — Greu râniti: Iosifu Chisu, Matia Heiaciu, Bug'a, Teodoru Deheleanu, Pavelu Negru, Todoru Savu, Andrea Chisu, L. Cocisiu, Teodoru Adamu, Nicolae Hanu. — Usioru râniti: Ioann Chisu, Iosu Cogianu, Mihaiu Burdanu, Georgie Romanu, Georgie Canopanu, Craciunu Orodanu, Avramu Bogdanu, Zacharia Miclea.

Dela reg. de inf. Archiduce Stefan 58.

Morti: Ioan Hoisianu, Mateiu Baranu. Râniti: Petru Bajanu, Vasile Diaconu, Petru Culei, Andreiu Calinu, Atanasie Dubei, Grigorie Brindii. (Va urmá).

Principatele române unite.

Bucuresci 26 Aug. Amu sa-ti impartasiescu urmatórele fapte laudabile ale principelui nostru. Precum se scie Camer'a romanesca a fostu votatu pentru densulu (Principele) o civilista de 100,000 galbeni pe anu. Din acesti'a a cesu suveranulu nostru in favórea cassei statului 40,000, cárei i veni fórte bine o astfelu de daruire. Afara de acést'a si-a desfiintiatu statulu militaru de curte prin care mesura au crutiatu statului 100,000 f. anualu (600,000 grosi) si au datu in dispositiunea ministrului de culte 12,000 galbeni spre infiintarea unui fondu pentru studenti. Stipendiile aceste se pórté numele Principelui si suntu fundate intru aducerea aminte de chiamarea Sea pe tronulu Romaniei. „Zkft.“

In fine, gratia Domnului vedurámu astadi a se dá o simp-toma de viétia si din partea acusatiloru pentru crim'a din 2 Maiu, pentru crim'a a fi servitu sub Voda-Cuz'a.

Generaria Ioann Florescu publica dilele acestea o brosiura Respunsulu la Referatele si brosiurele dlui D. Sturz'a, prin care se raspunde cu acte si cu demnitatea propria obligatóre persónelor ministeriali, in limbajulu celu nobile si demnu convenitu intre fostii ministrii, ministri presiedinti si viitori ministri. In fine, Ge-

nerariulu Florescu a ruptu lácerea cea culpabile dupa noi, si a datu semnalulu ca trebuie sa se puna o stavila calumniei.

Dara d. Nicolae Cretulescu, óre, nu aru trebui sa raspunda nimic'a acusatiloru celoru fara numeru si fara nume ce se aducu lui 2 Maiu? Dara d. Cogalniceanu, primul personagiu alu epocii acelei'a, primul preotu, autorele cá sa dicemu asiá alu lui 2 Maiu, nu se simte datoriu, déca nu pentru persón'a dlui, celu putinu pentru principiu, celu putinu pentru credintiele sele politice, nu se simte datoriu sa iésa la lupta? Dara d. Papiu Ilarianu? Dara d. Steege? Dara d. Bosianu? Dara d. Stratu? Dara d. Cariagdi? Dara d. Papadopulo Calimach? Dara d. Colonelu Solomonu? Dara d. Otetelesianu? si ceia-lalti cá ministri ai lui 2 Maiu; cá comisari estraordinari Generariulu Tell, d. Ioan Marghilomanu, etc.? si din consiliulu de statu dd. Boerescu, Cretiescu, Bengescu etc.? Dara senatulu intregu? Dara capii armatei? Dara tóte personagiile eminate ale Statului cari au aderatu, au celebratu, au juratu credintia lui 2 Maiu, unde suntu? Ce a facutu d-loru de candu d. Ioan Bratianu a disu in camera ca suntu „misiu“ acei'a cari au facutu pe 2 Maiu, si de candu d. C. A. Rosetti, prin diariulu „Romanulu“ si prin alte foi . . . si . . . cari depindu de „Romanulu“, numesce pe 2 Maiu „infamia“ facuta de infami, si câte insulte a pututu sa pronuncie réu'a crescere si réu'a vietuire? Unde suntu d-loru de tacu toti si se inclina inaintea insultei cá inaintea unoru calificári dreptu meritate?

In fine, bine ca a inceputu Generariulu Florescu; bine ca a ruptu pedec'a d-lui. Asceptámu acum in arena pe seriosulu ministru Cretulescu si pe intrepidulu ministru Cogalniceanu, si apoi pe ceia-lalti. („Tr. Carp.“)

Bibliograficu.

(Capetu din nr. tr.)

Cartic'a dlui Mihaltianu este dupa parerea mea o încercare de a combiná metodulu sinteticu cu celu analiticu; odata pogorindu-se dela diceri la cuvinte, apoi reîntorcendu-se dela cuvinte la dicere. Intrebarea despre preferintia unei'a séu altei'a din cele dóne metode amintite este inca si astadi unu obiectu de diatriba intre barbati de scóla germani; de aceea mi se va iertá, déca intr'acésta scurta recensiuie nu me voi pronuncia anumitu in favórea nici unei'a din ele, ba nici asup'a combinatiunei facute din amendóne, ci voi dice numai atât'a, ca bunatatea, adeca practicabilitatea procederei dlui M. o va probá, mai bine decâtu ori ce recomandare ori reprobare, esperintia insasi. Ceea-ce credu eu ca va ingreuiá scolariloru invetiarea Gramaticei dupa procederea acést'a, este óre-care nesecuritate a planului, dupa care s'a urmatu; d. e. in partea II. s'a vorbitu in stadiulu II despre subst., apoi dupa dóne incise in stadiulu V. iar despre subst.; in stad. III. despre verbu, in stad. VIII. iar despre verbu, in stadiulu XI iar despre verbu s. a.; si chiaru si déca s'a facutu acést'a in adinsu, to'usi n'asiu poté aprobá, fiindu unu ce constatatu, ca le invetiamentu cele omogene cátu se póte sa nu se despartia, ci sa se iee laolalta. Asemenea mi se pare, ca nu va fi cu scopu metodulu euristicu séu socraticu observatu preste totu la aflarea reguleloru, cáci acést'a presupune cunoscintia barem încátu-va a adeveruriloru, ce voru sa se afle mai departe; d. e. nu potu crede, ca scolarulu la intrebarea: Cum se chiama gradulu mai inaltu la adiective? (f. II. p. 25), va sci raspunde aceea, ce i pune in gura Gramatica; „Gradulu acestu mai inaltu se chiama comparativu“, — si altele multe de felulu acést'a. Dupa parerea mea trebuiau esemplele in frunte, apoi esplicári scurte, precise, putine, asup'a loru, si apoi numai cele ce in adeveru le póte aflá scolarulu, numai dupa acést'a trebuiau intrebárele despre cele pertractate, — cá unu felu de controla, déca au intielesu scolarulu, ori nu, cele espuse.

Trecu la specialu. Alaturarea numeralului la adiectivu (f. II. p. 71) nu mi se pare corecta, de óre ce numeralulu este cu totul diferitu de adiectivu (cest'a insusire, cel'a cantitate); asemenea mi se pare nejustificabila numerarea participiului cá „modu“ lângu infinitivu (f. II. p. 47); mai departe nu este corecta form'a superlativului: si mai, si mai, si mai, in infinitum; asemenea este defectuosu, ca predicatulu (séu adiectivulu) raspunde la intrebarea: cum? (f. II. p. 14.) de óre ce la acést'a se póte raspunde si cu adiectivu si cu adverbulu modului, ci elu raspunde la intrebarea: cum este (lucuru séu persón'a)? — mai departe nu este esactu a formá unu modu „intrebatoriu“ (f. I. p. 39), de óre ce acést'a este curatu modulu indicativu, schimbându-se séu numai tonulu cuvintelorú séu celu multu ordinea lorú; defectuósa este esplicarea pronumelorú (f. II. p. 33.), precum si numerarea numeralorú (f. II. p. 57), unde au ramasu cu totulu afara numeralule partitive, pe cari este basatu totu computulu cu frângeru; in f. III. p. 9 se deducu subst. verbale dela Supinu . . , fâra de a se fi amintitu pân' aici ce-va despre densulu s. a. Acestea insa, precum se vede, suntu parte mare lucruri, cari de siguru vinu a se computá numai trecerei cu vederea, si de invetiatori priceputi lesne se voru poté îndreptá.

Cătu în fine pentru partea formală, suntu de regretatu în li-
ne'a d'antâiu multe greseli de tipariu, ce adese-ori lasa testulu
schimositu și defectuosu și devinu indoitu stricaciöse într'o carte
scolastica; mai departe suntu pagubitoare multe cuvinte ba diceri
lungi întregi tiparite cu litere resfirate, cari, prea dese, nu simpli-
fica și usurâza, ci dincontra incurca și îngreueza pre scolariu.
— Despre ortografia nu voiu vorbi, căci aici cu deosebire se cere
cea mai mare tolerantia între literatii români; totusi forme, că:
esci, esce, crescini, onesci etc. n'aru trebui sa se afle.— Adese-
ori stau câte 2, 3 întrebări fără răspunsu. Ici colea se afla și
câte unu germanismu. Dintr'alte limbajulu preste totu este pla-
cutu și corect. —

Amu amintitu după datin'a criticiloru mai multu defectele căr-
tii, adeverate ori parute, căci părțile ei cele bune suntu neasemenatu
mai multe și se afla multu mai lesne. Dlu autoru la tota ntem-
plarea are meritulu a fi cercatu, dór celu d'antâiu, introducerea
acestui metodu nou în privint'a invetiării limbei materne în scô-
lele nôstre primarie, — unu merit, de care de siguru va tiné sé-
ma Istori'a Pedagogiei și Didacticei române. O cercare laudabila
s'a facutu: și cercarea este unu testimoniu de activitate, precum
și activitatea este unu testimoniu de vieția. Z. Boiu.

V a r i e t â t i.

* * In legatura cu cele publicate în unulu din nrii prece-
dinti despre caletori'a Majestăției Sele Imperatésiei dela Bud'a-Pes-
t'a adaugemu: ca Maj. Sea Imperatés'a la plecare, fiindu acolo
primariulu Rottenbiller, i adresa cestui din urma urmatóarele gra-
tiose cuvinte: „Înainte de a plecá me simtu indatorata, a-mi
esprime intim'a mea multumita pentru primirea ce amu avutu, cătu
și pentru dovedile de loialitate și intima alipire, de care fui impar-
tasita la diferitele ocațiuni candu fui aicea.“

Nr. 14—2 Publicare de concursu.

Amesuratu Concluzului adusu în siedint'a II. a adunării gen.
a Asoc. tranne romane, tinuta la Alb'a-Iuli'a în 29 Augustu c. n.
a. c. p. VI.; subscrisulu Comitatu alu Asoc. publica prin acést'a
concursu pentru 2 stipendia de câte 300 f. v. a. pentru 2 ascu-
tatori de preparandia în P r a g'a (în Boemi'a) dimpreuna cu spese
de drumu a 50 fl. v. a. pentru unulu.

Terminulu concursulu se defige pre 25 lui Septembrie după
cal. nou. a. c.

Competentii la aceste stipendia, au sa-si tramitia pâna la
susu numitulu terminu la Comitatu Asociatiunei tranne, concu-
sele loru prevediute cu urmatóarele documente: a) Atestatu de
botezu; b) Testoniu, ca au depusu esamenu de maturitate cu
calculi buni. *)

Din siedint'a Comitatu Asociatiunei tranne romane, tinuta
la Sabiu în 4 Septembrie c. n. a. c.

Nr. 15—2 Publicare de concursu.

În urmarea și în întielesulu concluzului Adunării generale a
Asoc. tranne tinute la Alb'a-Iuli'a în 28 29 Aug. a. c. siedint'a
II p. VI subscrisulu Comitatu publica prin acést'a concursu pentru:

Patru stipendii, și anume: 3 de câte 100 f. pentru trei ascu-
tatori de drepturi în Pest'a și Vien'a, și unulu de 80 f. pentru
unu ascultatoriu de drepturi în patria. Terminulu se defige la a-
cestu concursu pre 25 Sept. c. n. a. c.

Aspiratorii la susu numitele stipendii, voru avé pâna la de-
fiptulu terminu asi asterne la Comitatu Asoc. tranne, petitionile
sele prevediute: a) cu atestatu de botezu; b) cu testimoniu sco-
lasticu despre progressulu în studia, cum și despre portarea mo-
rala, în urma c) cu testimoniu demnu de credintia despre lipsirea
midilóceloru materiale spre a poté continuá invetiaturile. *) **)

Din siedint'a Comitatu Asoc. tranne romane tinuta la Sa-
biu în 4 Septembrie 1866.

Nr. 16—2 Publicare de concursu.

În urmarea concluzului adusu în siedint'a II p. VI. a Adu-
nării generale a Asoc. tranne romane tinuta în 28 și 29 Augustu
c. n. a. c. la Belgradu, Comitatu Asoc. tranne, publica prin acé-
st'a concursu la unu stipendiu de 300 f. v. a., destinatu pentru
unu tineru romanu, carele se va consacrá studiiloru tehnice.

Terminulu concursulu se defige pre 25 Sep. după c. n. a. c.

Concurentii la acestu stipendiu au de a-si tramite pâna la
susu numitulu terminu la Comitatu Asoc. tranne resp. concursele
prevediute și instruite cu tóte documintele necesarie și resp. a)
cu atestatu de botezu; b) cu testimoniu bunu de maturitate, cum
și cu documentu demnu de tóta credint'a, despre lips'a de mi-
dilóce. *)

Din siedint'a Comitatu Asoc. tranne romane tinuta la Sa-
biu în 4 Septembrie 1866.

*) Celalalte jurnale române inca suntu rogata a reproduce în colónele
sele aceste Concurse.

***) Si acei tineri, cari s'a bucuratu în anii precedenti de vre-unu sti-
pendiu alu Asoc. suntu detori a-si tramite resp. concurse prevediute
cu documintele necesarie.

Concursu.

Nr. 17—2

La scól'a capitala gr. or. din Bradu comitatulu Zarandului a
devenitu vacantu postulu invetiatorului de clas'a I. cu salariu
anualu de 336 fl. v. a. cuartiru și lemne de focu, precum și pos-
tulu invetiatorului de clas'a a II. cu unu salariu anualu de 400 fl.
și 50 fl. v. a. cá relutu de cuartiru.

Competentii la aceste posturi au a-si tramite rogările loru a-
dresate presidiulu comisiunei scolare subscrisa celu multu pâna
în 15/27 Septemvre a. c. și a documentá ca suntu de religiunea
gr. or. cu purtare morala buna, pedagogi séu teologi absoluti și
posedu cunoscenti'a limbei române și a limbiloru magiara și ger-
mana séu celu puțin a unei dintre aceste din urma.

Bai'a de Crisiu 21 Augustu (2 Sept.) 1866.

Presidiulu Com. scol. gr. or. a
Zarandului.

Concursu.

Nr. 13—1

Pentru ocuparea a dóne posturi de invetiatori la scól'a co-
munala din Sesciori Protopresbiteratulu S. Sabesiului se deschide
concursu, cu care statiuni suntu împreunate urmatóarele emolumin-
te, și anume: pentru statiunea I-ia unu salariu anualu de 150
f. v. a. cuartiru și lemne de incalditu pentru statiunea a II 105
f. v. a., cuartiru naturalu și lemne de incalditu.

Doritorii de a ocupá aceste statiuni se binevoiésca a asterne
petitionile scrise cu mân'a loru, și prevediute: 1) cu atestatu
de botezu; 2) cu atestatu despre absolvarea cursulu pedagogicu
séu teologicu, și cumca sciu cantările și tipiculu biscricescu—
Prea onor. Scaunu Protopresbiterale gr. or. din Sabesiu celu multu
pâna în 15 Septembrie a. c.— Sesciori în 10 Augustu 1866.

Comitetulu Parochialu gr. or.

N. 14—1

Edictu.

Bucuru Grebenea din opidulu Resinari în
Scaunulu Sabiului, care mai de siepte ani, cu necredintia au pa-
rasitu pre legiuit'a sea socia A n n'a nascuta A l e m a n u F r i n u
totu de acolo, prin acést'a, se citéza, ca dela datulu mai din josu,
în terminu de unu anu și o di, cu atat'a mai tare sa se infatiosiedie
înaintea forulu protopopescu subscrisu, cu cătu ca la din contra,
se va decide divortiu muierei selc la întielesulu SS. Canóne ale
bisericei nôstre dreptu credinciöse resaritene, și în absentia
densului.

Scaunulu Protopresbiteralu gr. res. alu Tractulu Șabiului
alu II-lea.

Sabiu 22 Augustu 1866.

Ioanne Pannovicu,
Protopresbiteru.

Nr. 12—2

CITATIUNE EDICTALA.

Ann'a Savu Barsanu din Zagonu în Trei-Scaune care parási
cu necredintia de 7 ani, pe legiuitulu ei barbata Nicolae Rusu, și
a cărei ubicatiune pâna astadi nu se scie, se provóca prin acést'a,
că în terminu de unu anu și o di. sa se infatiosiedie înaintea sub-
scrisulu foru protopopescu, căci la din contra, se va decide di-
vortiuulu sotiuului ei, și în absentia densei.

Forulu protopopescu gr. or. alu Tractulu alu II alu Brasio-
vului.

Brasiova în 8 Augustu 1866.

Ioann Petricu
Protopopu.

Nr. 1014 — 1866.

Publicare.

Prea înaltulu Guvernu re. transilvanu cu decisiunea din 26
Iuliu a. c. nr. 14,533 se îndurá a concede și a întári comunitatei
Spelmedieu (Ispanmezö) Cerculu Pietrei în comitatulu Solnoculu
interioru dóne târguri de tiéra annuale, carele voru fi în fia-care
anu. — Unulu în 20 Maiu și celaltu în 9 Septemvre, se face
prin acést'a publica incunoscentiare despre târgurile amintite cu
aceea observare ca târgulu primu va fi în 9 Septemvre a. c.

Dela oficiulu judelui Procesualu alu tieriei.

Coldeu 1 Septemvre 1866.

R a t z Jude Proces.

MOSIA DE ARENDATU.

Aprópe de Turd'a distantia de dóne óre se afla în hotarulu Ceanului
mare mosia numita a lui Bors, pe o suprafatia de 312 jugere (pogóne de
cate 1600 stangeni patrati,) partea cea mai mare de pasiune și de cósá;
pe aceeași se afla și fenu facutu ga'ta cam la 100 cara mari. În dóne
pârți ale mosiei este apa buna și multa, suntu și 3 case de locuitu, încatu
economulu de vite și afla acolo în totu tempulu adapostu bunu și sanetosu.
Acea mosia se póte subarendá séu pe unu anu întregu pentru pasiune
și ernatecu, séu si pe mai multi ani, și numai cam a siés'a parte se
va pastrá pentru aratura.

Întielegere mai deaprópe se póte mijloci la Leonu Baritiu în Turd'a
ulit'a Clusului, de unde se póte și cercetá însasi mosia.

Asupr'a acelei mosii tragemu luarea aminte mai alesu a economiloru
de oi, pentru cari este fórtu corespundietóre.